

МОЛОДИЙ МЕДИК

№3, березень 2018 р.

Науковці ВНМУ розробили принципово новий препарат для лікування інфаркту та інсульту

Один з дослідників, професор Олексій Анатолійович Ходаківський, отримав Президентську премію для молодих вчених

«Адемо» ще проходить останні етапи клінічних досліджень, але його ефективність та спроможність знижувати летальність пацієнтів підтверджено та схвалено Державним експертним центром після проходження розширеної першої фази (передбачалось не тільки з'ясування безпечності та дозового режиму, а й проведення первинної оцінки дієвості) та пілотних досліджень другої фази клінічних випробувань.

За декілька років в Україні може з'явитися новий препарат для терапії гострого періоду інсульту та інфаркту міокарда. Розробка науковців Вінницького національного медичного університету імені М.І. Пирогова вже запатентована не тільки на Батьківщині, а й в США, країнах ЄС, Китаю та Японії, а її ефективність та переваги у порівнянні з ліками, які традиційно застосовуються при терапії смертельно небезпечних серцево-судинних недуг, доведена клінічно. І хоча дослідження ще тривають, «Адемо» – а саме таку назву має новий препарат – може стати справжнім проривом у медицині. Недарма один із його розробників – доктор медичних наук, професор кафедри фармакології ВНМУ, завідувач Навчально-науково-дослідної лабораторії «Фармадар», Радник по науці Генерального директора «ПрАТ Фармацевтична фірма «Дарниця»» Олексій Анатолійович Ходаківський – 22 лютого 2018 року, отримав премію Президента України для молодих вчених у галузі біології та медицини «За розробку та створення нового лікарського засобу на основі похідного адамантану».

Під час вручення премії Президент запитав, чи буде препарат україн-

ським. Буде. Підприємство, яке його випускає, українське, бенефіціари теж вітчизняні, і передача оригінальних прав за кордон не планується, – каже професор Ходаківський. – Фактично ми пройшли шлях від молекули до створення промислового зразка у вигляді ампульної форми та довели і доклінічну, і клінічну ефективність нового препарату при гострій церебральній та серцевій ішемії, – говорить Олексій Анатолійович.

За його словами, один із реальних шляхів успішної терапії інфарктів та ішемічних інсультів, який дає змогу, можливість врятувати пацієнта і зберегти структурну та функціональність цілісність мозку та серця, це тромболізис. Однак, його потрібно виконати упродовж вузького, тригодинного, терапевтичного вікна. Крім того, існує ряд протипоказів для застосування

цього метода, який потребує умов спеціалізованого медичного відділення та кваліфікованого персоналу, а сам тромболізис є недешевим.

Зважаючи на всі ці обставини, провести тромболізис в наших умовах вкрай важко. І якщо при інфарктах кардіологи ще можуть розтягнути «терапевтичне вікно» до чотирьох-п'яти годин, та й діагностика інфаркту простіша, то при інсульті буває важко диференціювати, чи є він ішемічним, чи геморагічним, а при останньому тромболізис, взагалі протипоказаний. Слід також зважати, що чутливість до дефіциту кисню у нейронів набагато вища, ніж у кардіоміоцитів. Тому тромболізис або інші методи реканалізації інфаркт-залежної судини не завжди можуть допомогти, – зазначає професор Ходаківський.

Початок. Закінчення на 2-й стор.

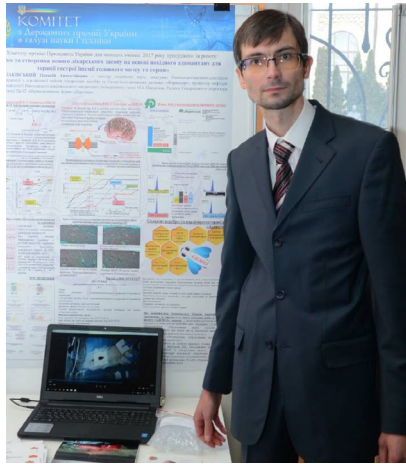
Науковці ВНМУ розробили принципово новий препарат для лікування інфаркту та інсульту

Закінчення. Початок на 1-й стор.

- В Україні для терапії інсульту та інфаркту міокарда винайдено та створено не так багато препаратів. І хоча використання цих засобів прописано у Національних медичних Протоколах по веденню пацієнтів з інфарктом або ішемічним інсультом, повністю їх ефективність із позицій доказової медицини не доведена. З фармакологічної точки зору важко зрозуміти, яким чином вони покращують порушений метаболізм в нейронах та кардіоміоцитах, оскільки прямого рецепторного впливу для них не описано.

Можливо тому, за словами Олексія Анатолійовича, дієвість багатьох цитопротекторів в цих умовах є сумнівною та недостатньою. А застосування значної кількості препаратів (поліпрагмазія) призводить до підвищення ризику їх небажаної взаємодії та зростання кількості побічних ефектів. Природною альтернативою поліпрагмазії є створення та використання лікарських засобів із політропними фармакологічними ефектами, які гармонійно зіставляються з патогенезом церебральної та кардіальної ішемії. На сьогодні чітко встановлено, що у будь-якому разі, при ішемії мозку в ньому відбувається феномен глутаматної ексайтотоксичності через активацію НМДА-рецепторів. Фінал цього процесу –некроз або апоптоз нейронів і формування вогнища ішемії. Відповідно, від масштабу та локалізації ішемічного вогнища напряму залежить сам факт виживаності пацієнта та якість його життя. Зрозуміло, що чим більша площа ураження масиву нейронів, тим важча неврологічна симптоматика та більша летальність. Все це справедливо і відносно кардіоміоцитів.

Якщо контролювано впливати на активність НМДА-рецепторів і зменшити в мозку рівень глутамату, можна суттєво послабити дію ішемічного чинника та локалізувати процес. «Адемол», згідно наших досліджень, виявляє таку властивість – він є блокатором поліамінового сайту НМДА-рецепторів із швидкою кінетикою деблокади. Щодо серця, то інша складова молекули препарату проявляє аденоблокуючі властивості. Останні, є групою лікарських засобів які рекомендовані для лікування ішемічної хвороби серця, а їх ефективність схвалена канонами «Доказової медицини». Швидкісні кінетичні параметри, які ми встановили на клінічному етапі, дають нам змогу вписатися в терапевтичне вікно, навіть при пізній госпіталізації пацієнта, - роз-

повідає професор Ходаківський.

Цілеспрямована робота над препаратом розпочалася у 2009 році. В Інституті органічної хімії НАН України академіком М.О. Лозинським та к.х.н. Ю.В. Коротким було проведено цілеспрямований синтез 80 речовин, які за своєю сутністю містили залишки препаратів з НМДА та -адреноблокуючими властивостями. Після широкомасштабного скринінгу зусиллями к.медн., доц. Ходаківського О.А., було знайдено єдину сполуку, яка задовольняла критеріям для створення лікарського засобу. Сполука мала шифр ЮК-1, а препарат, розроблений на її основі, назвали «Адемол».

Коли ми зупинилися на цій сполуці, постало питання створення промислового зразка препарату у вигляді ампульного розчину. Для цього потрібно було залучити фармацевтичну компанію, яка має і фінансові, і виробничі можливості для такого випуску. Такою компанією стала «Фармацевтична фірма «Дарниця»», яка спромоглась у промислового масштабу перетворити біологічно активну молекулу у ампульний розчин препарату «Адемол». Повторні серії доклінічних досліджень його безпечності і ефективності проводили на базі ВНМУ імені М.І. Пирогова під загальним керівництвом Ректора ВУЗу, д.мед.н., професора, Героя України, академіка Василя Максимовича Мороза. Впровадження на експериментальних етапах, загальну обробку отриманих даних здійснював, к.мед.н., доц. кафедри фармакології, заступник декана по роботі із іноземними студентами Олексій Анатолійович Ходаківський при консультативній та науково-практичній допомозі співробітників різних підрозділів Університету. Це і науковці

кафедри фармакології в лиці теперішнього завідувача проф. Волошук Н.І., к.фарм.н. доц. Ходаківської О.В. та к.мед.н. доц. Драчук О.П. Багато фактологічного матеріалу отримано на кафедрі фізіології при участі к.мед.н. Рокунця І.Л. і д.мед.н. проф. Власенко О.В., та на кафедрі біохімії за допомогою завідувача д.мед.н., доц. Н.В. Заїчко, а також к.мед.н. доц. А.В. Мельника. Потужності та можливості нашого Науково-дослідного центру також були залучені, коректував процес цитометричних та гістологічних досліджень к.мед.н., ст.н.с. Черешнюк І.Л., - розповідає професор Ходаківський.

Зрештою, ПрАТ «Фармацевтична фірма «Дарниця»» у особі обох Генеральних директорів д.фарм.н., проф. Загорія Г.В. та Діденко С.В. подарувала ВНМУ для здійснення повноцінної доклінічної оцінки ефективності препаратів комплекс електрофізіологічного обладнання для вимірювання функціональних параметрів стану різних органів і систем in vivo (головний мозок, серце, печінка, нирки, легені, тощо). Під такий науковий комплекс за ініціатииви ректора Університету академіка Мороза Василя Максимовича було утворено окрему нову структурно-функціональну одиницю – Навчально-науково-дослідну лабораторію із доклінічної оцінки ефективності нових лікарських засобів «Фармадар» (завідувач: д.мед.н., проф. Ходаківський О.А.). Мета – проведення експериментів різнопланового широкого характеру із загальним доступом до обладнання для співробітників усіх кафедр Університету. Це не тільки фармакологи, мова йде і про фармацевтів, і морфологів, патоморфологів, фізіологів, патофізіологів, біохіміків, тощо. На сьогодні, є можливість функціонально оцінювати гемодинамічні параметри, функцію ЦНС, кровоплин у різних органах.

На сьогодні, свою увагу ми зосереджуємо на плануванні третьої фази клінічних випробовувань Адемолу, оскільки робота над розширеною результатом другої фази вже триває і час втрачати не слід. Сподіваємось, що при цьому, клінічними базами стануть і кафедри ВНМУ імені М.І. Пирогова. На базі «Фармадару» заплановано та виконується низка дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата та доктора наук стосовно ефективності «Адемолу» при інших різновидах ішемії мозку, серця та зорового аналізатора.

«ММ»

«Ти наше диво калинове, кохана українська мова»

У святково прикрашеній залі бібліотеки Вінницького національного медичного університету імені М. І. Пирогова 21 лютого пройшов літературно-музичний вечір *Міжнародного дня рідної мови*.

Вже котрий рік поспіль свято збирає шанувальників рідного слова. У медичному університеті разом з вітчизняними студентами навчаються студенти з різних країн світу. Серед розмаїття мов у нашому університеті найчастіше звучать англійська, арабська, французька, іспанська та інші мови. У цьому році вперше на святі прозвучали фінська та білоруська мови.

Найбільше й найдорожче багатство кожного народу – це його мова, голос і душа. Що ж для кожного з нас означає рідна мова? Це, насамперед, мамина коліскова, шелест листя і шепіт трав, у яких бринить рідна мова. Це те, що єднає нас з нашим народом, з нашими рідними і близькими людьми, друзями, колегами.

*Ми українці – нація Тараса,
Ми – сагайдачні і кармелюки,
Коли прийшли ми – не полічиш часу,
Ми древні і безсмертні, як віки.*
В.Сіренко. *Ми українці*.

Любов до рідної мови, до Вітчизни – поняття нероздільні. Вони споконвіку живуть у наших серцях, у серцях тих, хто шанує історію своєї батьківщини, свого роду, його культуру і традиції. Мова – це живильне джерело нашого життя теперішнього і майбутнього.

*Отак воно усе й пішло,
Що на початку було Слово,
Тоді на світ з'явилась Мова,
Назвімо третім – Джерело.
Ви не дивуйтеся!
Все, як треба,
Була такою воля Неба:
Сам Бог послав нам цей струмок,
Що став володарем думок.
Людина в світі б не жила,
Коли б не мала Джерела –
Джерела наснаги,
Джерела відваги,
Джерела натхнень,
Джерела пісень,
Джерела всіх знань,
Джерела кохань,
Джерела тепла,
Віри джерела.*

І. Коваленко. *Джерело*.

Вечір розпочали ведучі, які вийшли до гостей та учасників свята в українському національному вбранні. Постановка сценки однієї з біблійних легенд про Вавилонську вежу, яку представили учасники вечора, пролила світло на те, звідки ж з'явилися різні мови.

Милозвучність мови, переткані вишневим цвітом, барвінком та ка-

линою передав вірш Ліни Костенко «Мова солов'їна», який прочитала Алла Бзовська.

Людина завжди має пам'ятати, звідки вона родом, де її коріння, знати історію свого народу, його мову. Знання мови народу, частинкою якого ти є – це ознака культурної, освіченої людини, знання рідної мови – це священний обов'язок кожного.

Студентка з Шрі-Ланки Перера Аеша мовою сінхала виконала пісню про цінність тих моментів, які дарує нам життя при зустрічах з іншими людьми.

Ознакою кожної держави є її символи, які кожна нація шанує і береже. Вірш про державні символи азербайджанською мовою представив Новрузлу Тургут.

Крилами, трепетним серцем кожного народу є пісня. Сучасний світ насичений технікою, інформацією, різними подіями. І дуже важливо не втратити свою духовність, серед яких найдорожчими є мова і пісня. Студент з Фінляндії Сімес Юкка у супроводі гітари виконав пісню фінською мовою.

Ми всі такі різні, але любов до рідної материнської мови єднає нас. Кетрін та Каролін Ксілва, студентки з Індії, представили на святі власні вірші англійською мовою.

Кожна освічена людина може володіти кількома мовами. Це залежить від її здібностей, бажань та потреб. Та найкраще вона повинна знати рідну мову. Вірш білоруською прочитав Василь Мошківський.

Людина, яка зневажливо ставиться до рідної мови не може викликати поваги й до себе. Мова – це генетичний код історичної пам'яті кожного народу. Про цінність цього великого дару розказала у вірші Дідоренко Наталія.

За легендою, коли Бог наділяв країни різними дарами, то Україна через свою сором'язливість підійшла останньою і отримала єдине, що залишилось у Всевишнього – пісню.

То чи не тому, Отець Небесний, знаючи живильну силу пісні, зберігав її до останнього. Передала усю красу української пісні на високому естетичному рівні Дар'я Опанащук. Вона торкнулася найпотаємніших струн душі, зачарувала присутніх своїм неперевершеним виконанням.

Пісня – то скарб. Є скарби, які заховані далеко в землі і є скарби, які йдуть по землі від покоління до покоління, огортаючи своїми чарами людську душу. До таких національних скарбів належить і пісня. Особливого колориту та звучання набула українська пісня у виконанні студентів-іноземців. Вокальний ансамбль «Веселка», який вкотре бере участь у святі рідної мови, виконав віночок українських пісень. І цього разу новий репертуар, який підбрала керівник Наталія Біла, значно прикрасив свято. Яскравим доповненням виступу гурту став вірш В. Симоненка «Ти знаєш, що ти – людина...», який українською мовою прочитав студент з Ізраїлю Тамімі Мажд Самер.

Наша рідна мова – це золота скарбниця народної душі, мелодійна і неповторна. З неї ми виростаємо, нею живемо, пишаємося нею і гордо звемося українцями.

*І тобі рости й не в'януть зроду,
Квітують в поемах і віршах,
Бо в тобі – великого народу
Ніжна і замріяна душа.*
(В. Симоненко)

На завершення вечора прозвучала кавер-версія на відомий музичний хіт «Деся по світу» про силу рідної мови, що єднає.

До проведення свята долучилися працівники відділу літератури іноземними мовами, які організували участь іноземних студентів, допомогли у підборі репертуару та естетичному оформленні заходу. І учасники, і присутні залишили зал з приємним враженням.

Лілія Лізановська, бібліотекар

Студентське братство Вінниччини: створене студентами для студентів

«Все почалося з наївного бажання працювати у команді з найкращими»
 © Олександр Струсевич,
 голова ГО «Студентське Братство Вінниччини»

Що для вас взагалі оте грізне ГО, що з кожним разом все частіше трапляється вам на очі? Для чого створюються громадські організації і що корисного вони приносять людям? Насправді, якщо ви питаєте, що таке СБВ — відповідь буде простою, бо це від самого початку закладено в нашій назві. Тож давайте розберемо поетапно.

СТУДЕНТСЬКЕ

СБВ створювалось студентами і для студентства. Початок було покладено в травні 2015 року, коли Олександр Струсевич, тоді ще студенту другого курсу, захотілося створити команду громадських активних людей, які б могли таким чином реалізувати свій потенціал. Розгорталось все бурхливо: в тому ж таки травні провели перший захід — «День вишиванки». Незабаром СБВ організувало виступ трьох вокальних колективів і виставку студентської творчості, що супроводжувалося збором коштів для забезпечення потреб військового госпітала.

Це були маленькі, але важливі кроки, які повністю заперечували стереотипи про те, що наша молодь, медична зокрема, не цікавиться активною громадською діяльністю. Це був виклик усім, хто стверджував, що єдине і головне завдання студентів — навчатись і ще раз навчатись, тим самим обмежуючи наше право на реалізацію усіх своїх можливостей.

Крім того, така робота дуже часто безпосередньо пов'язана з нашою професією. Для прикладу можемо взяти один із наших проєктів — «ЯФеномен». Його мета — ближче познайомити студентів з відомими людьми, які діляться своєю історією успіху, тим самим надихаючи майбутніх медиків на власні звершення. За весь час існування проєкту його відвідали Тетяна Іванівна Антоненко, Олександр Васильович Катілов, Юрій Михайлович Мостовий, Олександр Вікторович Довгань, Сергій та Ольга Макарови.

БРАТСТВО

Коли ти приходиш до СБВ, всі люди, які тебе оточують, дуже швидко і помітно стають для тебе «своїми». Можливо, вся справа в тому, що кожен робить цей вибір сам. Тобі хочеться відчувати себе частиною цілого, бачити, як на твоїх очах створюється щось настільки грандіозне, що ти б ніколи не зміг осилити самотійно.

Ми вважаємо себе однієї великою

родиною і намагаємось нести це відчуття єдності і підтримки людям. Левова частка нашої діяльності пов'язана з благодійністю. Команда СБВ декілька разів відвідувала дитячі будинки «Сонечко» і «Гніздечко», куди передавала медичне обладнання, іграшки, гроші та інші необхідні діткам речі.

Окремо хочемо виділити захід до Дня захисту дітей, що був проведений в червні 2017 року. Нас тішило те, що у сучасних дітей все ще залишилось бажання проводити час активно: з іграми, загадками, малюнками і танцями. Поспілкувавшись ближче з малечю, ми зрозуміли, що більшість з них насправді недолюблює лікарів, і дітки були здивовані тим, що й ми можемо бути веселими та цікавими. Нам пощастило також зустріти на прогулянці вихованців «Гніздечка», яких ми не оминули увагою та подарунками.

ВІННИЧИНИ

Чому Братство Вінниччини, а не Медиків? Справа в тому, що в початковому складі команди були студенти як нашого ВНМУ, так і ВДПУ ім. Коцюбинського. І не дивлячись на те, що зараз команда СБВ цілком складається з представників нашого університету, ми завжди раді прийняти до себе студентів інших навчальних закладів.

Крім того, СБВ займається проєктами, які безпосередньо не пов'язані з медичним університетом, проте грають свою роль у житті Вінниччини, а іноді й усієї України.

Таким проєктом є інтернет-платформа для притулків тварин «Larkam.com». Це сайт, який передбачає можливість пошуку тварин в режимі онлайн. Таким чином, люди зможуть, не виходячи з дому, підшукати собі домашнього улюбленця, тим самим даруючи йому шанс на щасливе життя. В перспективі це допоможе розвантажити переповнені притулки, а також запобігти жорстокому знищенню тварин-безхатченків. Спільно з розробкою даного проєкту було здійснено три поїздки у притулок «Планета», куди передавалися гроші, корм

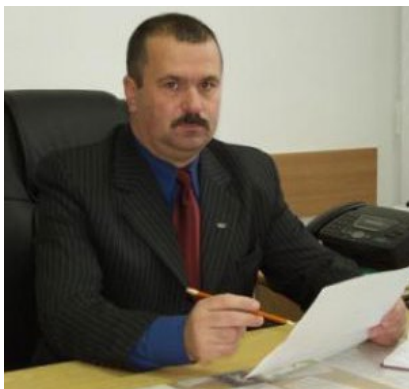
і ліки для тварин. Остання поїздка була проведена спільно з Волонтерами ВНМУ. Крім того, партнерами проєкту є БО «Подільська громада» та ГО «British Council Ukraine».

Ще одним проєктом, який об'єднує людей з різними інтересами, професійною спрямованістю і навіть місцем проживання, є «ВсеSweet» — літературні вечори, які ми проводимо вже більше року. Це ще раз доводить, що медики — люди виключно творчі і теж цінують прекрасне. Затишна атмосфера і теплі розмови, можливість поділитися своєю творчістю — те, що ми отримуємо кожного разу. «ВсеSweet» — це душевне і психологічне ровантаження, періодично необхідне будь-якому студенту. Адже бути творчим — це насправді круто. І потім, хто може відмовитись від пісень під гітару?

В наших планах ще багато грандіозних проєктів. Один з них якраз реалізовується. Чи ви чули колись про «Хаби»? Пояснимо просто: хаб — це вільний простір на території університету, де студенти можуть проводити час між парами, де відбуватимуться всілякі навчально-просвітницькі лекції, майстер-класи, а також заходи на кшталт «ВсеSweet'у» та «ЯФеномен». Коли проєкт був ще у стадії розробки, нам здавалося, що втілити його у життя — завдання майже нереальне, проте нещодавні успіхи свідчать, що всього можна досягнути, якщо бути терплячим і наполегливим. До речі, наш університет стане першим медичним навчальним закладом, в якому буде власний хаб.

Отож, що ми хотіли донести? Наше життя у власних руках. Не буває замало часу — це все брак бажання і мотивації. Треба брати на себе стільки, скільки можеш зробити — і ще трішечки більше, бо як інакше рости і розвиватись? Будьте активні — СБВ завжди підтримає.

Ми у соціальних мережах:
<https://www.facebook.com/studbrotherscommunity/>
<https://www.instagram.com/studbrotherscommunity/>

19 березня відзначив своє 60-річчя декан фармацевтичного факультету Вінницького національного медичного університету ім.М.І.Пирогова Володимир Петрович Бобрук

Шляхи зростання

та отримав звання кандидата наук за спеціальністю «Фармакологія».

Зважаючи на ділові якості, відповідальність, принциповість та сумління Володимира Петровича, у 1989 році його було призначено відповідальним секретарем приймальної комісії ВНМУ. Цю посаду він обіймав до 1997 року. У 1993 році Володимир Петрович отримав звання доцента, і з того ж і до 2000 року пропрацював заступником декана медичного факультету нашого університету.

У повному обсязі організаційні здібності Володимира Петровича Бобрука розкрилися з його призначенням у 2000 році деканом фармацевтичного факультету. Адже починати довелося з нуля. Оптимізмом всю організаторську роботу молодого декана із налагодження підготовки з фармації надихав ректор Василь Максимович Мороз, який із самого початку був впевнений, що ВНМУ стане одним із центрів підготовки фармацевтів в Україні.

Із чого починав свою роботу на посаді декана Володимир Петрович Бобрук?

По-перше, з детального ознайомлення, вивчення організації навчально-методичної роботи в Харківському фармацевтичному університеті, який на той час мав багаторічний досвід підготовки фахівців. За досить короткий час Володимир Петрович встановив тісні зв'язки з багатьма професорами, досвідченими викладачами цього вишу, став у них майже своїм і з користю для новоствореного фармфакультету перейняв та впровадив тут напрацьовані навчально-методичні розробки.

По-друге, факультет, його лабораторії та навчальні кімнати гостро потребували обладнання, посуду, при-

ладів. Частина з цього необхідного університет закуповував, а частину було передано з державних аптек, які під час створення факультету знаходилися у процесі самоліквідації, та з Інспекції по контролю якості фармацевтичних препаратів. Дуже багато для створення фармацевтичного факультету доклав колишній начальник Вінницької обласної інспекції з контролю якості лікарських засобів і виробів медичного призначення Олексій Іванович Горностай. Із самого початку створення факультету було зроблено для того, аби фармацевтична практика надавалася у повному обсязі і включала все те, що було передовим у фармацевтичній галузі і у виробників фармацевтичних засобів. Успішне функціонування фармфакультету підтвердило пророчі слова нашого ректора Василя Максимовича Мороза про те, що у ВНМУ ім. М.І.Пирогова створені всі умови для успішної підготовки фармацевтів. Про це він з глибокою переконаністю заявив ще майже 18 років під час вирішення у МОЗ питання відкриття фармацевтичного факультету.

На сьогодні факультет здійснює підготовку у різних формах понад 2000 осіб і має якісну матеріально-технічну базу та висококваліфікований професійно-викладацький склад, зручні навчальні кімнати і сучасну лабораторну базу.

А декан факультету, Володимир Петрович Бобрук, є автором понад 150 наукових робіт, отримав 4 патенти, 14 раціоналізаторських пропозицій.

З нагоди ювілею колектив факультету щиро вітає Володимира Петровича, бажає йому щастя, успіхів у професійній діяльності, міцного здоров'я та довгих років життя.

Доля непересічних, вольових особистостей чітко і завжди визначається цілеспрямованістю, впевненістю в роботі та комунікабельністю, особливо коли це проходить в багатотисячному студентському середовищі та серед досвідченого професорського викладацького складу, де кожен твій вчинок оцінюють та об'єктивно вивіряють на доцільність.

Приклад такої долі – життєвий шлях нашого багаторічного колеги, мудрого і виваженого в багатьох університетських обставинах Володимира Петровича:

1973 р. - по закінченні 8-річної школи вступив до фельдшерського відділення Вінницького медучилища ім. Д. К. Заболотного, а після його закінчення у 1977 році працював фельдшером швидкої допомоги калинівської ЦРЛ;

З 1977 по 1979 роки – армійська служба, а з 1979 по 1985 – навчання на лікувальному факультеті Вінницького медичного інституту;

У 1985-86 роках – старший лаборант фармакологічної кафедри та кафедри судової медицини;

З 1987 року – асистент кафедри фармакології.

У 1989 році захистив кандидатську дисертацію «Експериментальне обґрунтування застосування ненаркотического анальгетика бензофуракаїна для лікування ожогової хвороби»

Підручник, який написали викладачі ВНМУ, увійшов до Книги рекордів України

Протягом 20 років колектив кафедри пропедевтики внутрішньої медицини ВНМУ ім. М. І. Пирогова працював над медичним виданням «Сучасні класифікації та стандарти лікування розповсюджених захворювань внутрішніх органів». Матеріали цього видання настільки цінні та корисні, що потрапили у Книгу рекордів України.

13 березня відбулося урочисте вручення реєстрації рекорду керівнику університету й авторам цього видання. За словами представника національного проекту «Книга рекордів України» Ігоря Підчібія, це найбільше перевидання освітньої книжки з медицини для лікарів України. Усі 23 видання дотримувалися державного та міжнародних протоколів й угод.

Вважаю, що цей посібник повинен бути настільною книгою кожного ліка-

ря, незалежно від спеціальності. Мені імponує сам стиль викладення матеріалу. Дуже чітко і лаконічно подана майже вся інформація, яка буде корисна також і студентам, - зазначив ректор ВНМУ академік Василь Максимович Мороз та подарував кафедрі сертифікат на мультимедійний комплект.

Довідник-посібник для лікарів «Сучасні класифікації та стандарти лікування захворювань внутрішніх органів» вперше був виданий у 1999 році. З того часу він щорічно перевидавався й удосконалювався. Були роки, коли видання мало декілька тиражів. Тоді видання нараховувало лише декілька сотень примірників на три розділи. Нині, книга видається тисячними тиражами та має близько 800 сторінок.

Де б я не була, люди, які знають, що я з Вінниці, запитували мене про це видання. Адже на сторінках посібника викладені рекомендації щодо лікування та діагностування багатьох хвороб, - підкреслила Людмила Кульчевич, співавторка видання, під час привітання.

Святковий настрій гостям подарували співаки й танцюристи палацу мистецтв «Зоря».

Джерело: Medexpress

Кіщуку Василю Васильовичу – 65!

19 березня виповнилось 65 років завідувачу кафедри ЛОР-хвороб ВНМУ, доктору медичних наук, професору, Заслуженому лікарю України Кіщуку Василю Васильовичу.

В.В. Кіщук народився в м. Коростені Житомирської області в сім'ї робітників. У 1970 р. Василь Васильович поступив на лікувальний факультет Вінницького медичного інституту, який закінчив у 1976 р. Ще навчаючись в інституті, він проявив великий інтерес до хірургічного напрямку оториноларингології. З 1976 по 1977 рік В.В. Кіщук навчався в інтернаті з оториноларингології на базі ЛОР-відділення Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М.І. Пирогова. З 1977 по 1980 рік він працював отоларингологом в Гайсинській центральній районній лікарні Вінницької області. У 1980-82 продовжив навчання у клінічній ординатурі на кафедрі ЛОР-хвороб Вінницького медичного інституту, яку очолював проф. Кузьма Петрович Дерепка. Безпосереднім керівником у Василя Васильовича в опануванні програми ординатури, оволодінні методикою хірургічних втручань був доцент кафедри Віктор Володимирович Гардига.

Протягом 1982-84 років Кіщук В.В. працював асистентом кафедри ЛОР-хвороб ВНМУ, проявивши себе талановитою та справедливою людиною, висококласним хірургом. У 1984 році він був призначений на посаду завідувача ЛОР-відділення обласної клінічної лікарні ім. М.І. Пирогова, яке очолював більше 20 років. З 1984 р. він головний отоларинголог обласного управління охорони здоров'я, член Правління Українського наукового товариства отоларингологів, голова Правління Вінницького обласного товариства отоларингологів. Протягом 1987-90 років В.В. Кіщук знаходився у службовому відраженні в Народній Демократичній республіці Ємен в якості радника начальника ЛОР-відділення ЦВГ НДРІ. З 1994 р. він навчався в заочній аспірантурі Київського науково-дослідного інституту отоларингології ім. О.С. Коломійченка, яку достроково закінчив в 1996 р., захистивши кандидатську дисертацію на тему: «Обґрунтування та ефектив-

ність консервативної терапії хворих на хронічний тонзиліт електромагнітним полем та тимчасовими імуномодуляторами». У 1998 р. за вагомих внесок у розвиток медичної науки і впровадження в клінічну практику нової хірургічної технології В.В. Кіщуку присвоєно звання «Заслужений лікар України». В 2001 р. він захистив докторську дисертацію на тему: «Клініко-імунологічні підходи до оцінки функціонального стану піднебінних мигдаликів для діагностики та лікування хворих на хронічний тонзиліт».

У 2002 р. наказом ректора ВНМУ ім. М.І. Пирогова Василь Васильович Кіщук призначений завідувачем кафедри ЛОР-хвороб. У керіванні ним клініці проводиться велика лікувальна, методична робота, здійснюється підготовка кадрів отоларингологів в інтернаті, клінічній ординатурі, аспірантурі, докторантурі, активно виконуються наукові дослідження з актуальних проблем оториноларингології. Під керівництвом В.В. Кіщук захищено 4 кандидатські дисертації, виконано 5 магістерських науково-дослідних робіт. Василь Васильович є автором понад 180 публікацій у періодичних виданнях України, а також

ближнього і далекого зарубіжжя.

За його активної участі в співробітництві з нейрохірургами в клініці освоюються операції при гострій і хронічній патології фронто-базальної локалізації, ендоскопічне мікрохірургічне втручання при патології носа та навколососових пазух, ендоназальне усунення назальної ліквореї різного генезу, мікрохірургічні операції на гортані. З 1997 р. в клініці всі хірургічні втручання на ЛОР-органах виконуються в ощадливому, функціонально-зберігаючому режимі з використанням сучасних оптичних ендоскопів, мікроскопів, мікрохірургічних інструментів. У 2004 р. Василю Васильовичу Кіщуку присвоєно вчене звання професора кафедри оториноларингології Вінницького національного медичного університету ім. М.І.Пирогова. Василь Васильович – висококваліфікований спеціаліст, який за рік виконує до 800 хірургічних втручань, консультує близько 5000 хворих на базах різних лікарень м. Вінниці та Вінницької області. Наукова робота кафедри під керівництвом професора В.В. Кіщук присвячена проблемам хронічного тонзиліту, склерому, ендоскопічної мікрохірургії, естетичної хірургії, патології середнього вуха, носа та навколососових пазух, покращанню надання допомоги хворим з фронто-базальними травмами черепа. Він автор та співавтор наукових публікацій, в т.ч. підручника ситуаційних задач з оториноларингології для студентів та лікарів-інтернів, 19 раціоналізаторських пропозицій, 9 винаходів. Ним запропоновано нові методики хірургічного втручання при пухлинах орбіти, атрезії хоан, нові методи діагностики та консервативного лікування хворих на хронічний тонзиліт, склерому.

Колектив кафедри ЛОР-хвороб ВНМУ ім. М. І. Пирогова, обласне товариство оториноларингологів щиро вітають ювіляра з Днем народження.

Прийміть наші сердечні поздоровлення і найкращі побажання з нагоди Вашого ювілею.

Нехай роки не затьмарюють радість і повноту буття. На щастя, на здоров'я, на благополуччя, нехай буде багатою Ваша доля.

«Лінія життя.Україна»: витягне з кризового стану

МОЗ разом з громадськими організаціями планують створити гарячу лінію для емоційної підтримки українців та запобігти самогубствам — «Лінія життя. Україна». Ініціатором цієї ідеї виступила виконувач обов'язків міністра охорони здоров'я Уляна Супрун. Вона зазначила, що запо-

бігти самогубствам можна лише зрозумівши проблеми цих людей.

Україна входить в список країн, де найбільші показники самогубств. Останнім часом на кризу емоційного стану українців впливають військові дії на території держави. Ці ситуації стали причиною для створення гарячої лінії.

Реалізувати цей проект допоможе Піт Шмігель, колишній генеральний директор австралійської громадської організації «LifelineAustralia». Саме за його допомоги вдалося врятувати від самогубства безліч життів.

Особливостями роботи гарячої лінії, з досвіду інших країн, є цілодобова

підтримка без перерв та вихідних, максимальне розуміння, анонімність. Не менш важливим є навчання персоналу і створення єдиного контактного номера.

В Україні це перший проект орієнтований на емоційну підтримку та запобігання самогубствам.

Рецепт шляхетності

Понад 40 років життя професора Людмили Василівни Фоміної тісно пов'язані з Вінницьким національним медичним університетом ім. М.І. Пирогова. Після закінчення цього вишу з відзнакою вона почала працювати лікарем-інтерном відділення реанімації Вінницької обласної клінічної лікарні ім. М.І. Пирогова, а з вересня 1981 року – на кафедрі анатомії людини ВНМУ, де під керівництвом проф. О.Ю. Роменського досліджувала проблеми ангиогенезу, розвитку судин колатеріального кровообігу та зміни судин мікроциркуляторного русла при різних патологічних станах.

У 1991 році Л.В. Фоміна успішно захистила кандидатську дисертацію на тему: «Вплив ацетилхоліну на зміни паравазальних та параневральних судин при експериментальній оклюзії стегнової артерії». Продовжуючи працювати на кафедрі анатомії людини на посаді старшого викладача, потім – доцента, Людмила Василівна у 2000 році захистила докторську дисертацію «Клітинні взаємодії у розвитку судин людини». блиску захистена 22 травня 2000 року. Рішенням ВАК України їй було присуджено науковий ступінь доктора медичних наук зі спеціальності нормальна анатомія, а 2008 року – звання професора.

Професор Л.В. Фоміна – автор понад 120 наукових та науково-методичних праць, у тому числі у закордонних виданнях, трьох винаходів, 30 раціоналізаторських пропозицій, присвячених оптимізації лікування судинних пухлин, активна учасниця міжнародних та всеукраїнських конференцій, симпозіумів і з'їздів. Виграла гранд фонду Сороса на представлення своєї наукової роботи на 10-му ювілейному Конгресі Anatomischen Gieselshaft.

Проф. Л.В. Фоміна активно працює в апробаційній раді з фаху «нормальна анатомія» та «нормальна фізіологія» – з 2000 року виступає

керівником, рецензентом та опонентом дисертацій на здобуття наукових ступенів кандидата та доктора наук. Під її керівництвом захищено 4 кандидатських дисертації, 40 разів вона виступала опонентом, а 80 – рецензентом наукових досліджень молодих науковців. З 2009 року є членом спеціалізованої вченої ради Д 05.600.02., складала ситуаційні завдання з анатомії для ліцензійного інтегрованого іспиту «Крок 1». Вона – фаховий експерт при Центрі тестування ЦМК МОЗ України з анатомії людини.

Майже десять років проф. Л.В. Фоміна очолює навчальний відділ університету. Людмила Василівна – не шукає готових вказівок чи рішень, не перекидає відповідальність на інших, а видобуває безцінне золото правди з руди нестабільності та постійних змін.

Проф. Фоміна Людмила Василівна нагороджена Почесними грамотами Вінницької держадміністрації і обласної ради, МОЗ України, Кабінету Міністрів України (2017). Відзначена дипломом учасника Всеукраїнського видавничого проекту «Науково-освітній потенціал України» (2014).

26 березня у Людмили Василівни ювілейна дата. Хто дасть цій чарівній елегантній жінці стільки років? Витончена і вишукана, стримана і відповідальна – на яких би посадах вона не працювала, з якими б людьми не спілкувалась, головна риса її характеру – це шляхетність, як висока моральність, відданість справі і чесність. Самодостатня, відверта, впевнена і незалежна Людмила Василівна відверто демонструє свої почуття й погляди, при цьому завжди робить це без шкоди для інших, бо вона запрограмована на добро. А це – великий талант! Її шляхетність – це її внутрішня культура, вихованість, стійкі моральні цінності та переконання.

Людмилу Василівну поважають і люблять студенти, їй довіряють і їй наслідують. Як педагог і керівник, вона

освічена, грамотна, вимоглива до себе й інших, справедлива і чесна. Вона відчуває велику відповідальність за кожну людину, за справу, яку робить, за колектив, яким живе, за сім'ю, якою дихає.

У Людмили Василівни – велика родина, для якої вона – справжній оберіг. Чоловік – Олександр Олександрович Фомін – головний лікар лікарні швидкої медичної допомоги м. Вінниці. Син Олександр Олександрович та донька Дар'я Олександрівна обрали родинну стежину – син військовий хірург, підполковник, начальник травматологічного відділення клініки невідкладної хірургії та ушкоджень у військово-медичному клінічному центрі Центрального регіону ЗСУ; донька – асистент на кафедрі пропедевтики педіатрії та догляду за хворими дітьми, навчаються в аспірантурі. Нового смислу набуло життя з появою у родині чотирьох онуків – дивовижної душевної втіхи, радості та гордості.

З нагоди ювілею, вельмишановна Людмила Василівно, прийміть сердечні вітання та найщиріші побажання: міцного здоров'я, невичерпної життєвої наснаги, тепла і затишку Вашій родині.

Українські лабораторії працюватимуть за міжнародними стандартами

МОЗ України підписало меморандум з Американською спілкою клінічних патологів, який передбачає надання підтримки українським фахівцям з лабораторної діагностики, повідомляє пресслужба Міністерства охорони здоров'я.

«Впровадження системи якості, заснованої на міжнародних стандартах та

акредитація лабораторій, дозволить зменшити операційні витрати лабораторії та кількість помилкових результатів, покращити управління лабораторіями та якість надання медичних послуг пацієнту», - підкреслила в.о. міністра охорони здоров'я Уляна Супрун.

«Наразі, за результатами численних міжнарод-

них оцінок у 2015-2017 роках, система національних лабораторій відповідає вимогам міжнародних стандартів лише на 50-60%», - йдеться у заяві МОЗ.

За даними відомства, нині в Україні є понад 5000 медичних лабораторій - державних та приватних. Із них лише три – одна приватна та дві державні

– акредитовані за стандартом ISO 15189. Ще сім лабораторій розпочали процес акредитації.

«Американська спілка клінічних патологів допомагатиме українським фахівцям з лабораторної діагностики підвищувати знання та поліпшувати навички щодо управління якістю в лабораторіях», - повідомили в МОЗ.

Новини науки

Японці винайшли простий метод діагностики хвороби Альцгеймера

Для діагностики небезпечного захворювання достатньо усього 0,5 мл крові

В Японії вчені розробили простий та доступний спосіб діагностики хвороби Альцгеймера шляхом аналізу невеликої кількості крові, повідомляє The Japan Times.

За словами дослідників, новий метод контролю накопичення в мозку білка, яке, як прийнято вважати, пов'язано з цим захворюванням, створює можливість для більш широкого клінічного підходу і ефективного скрінінгу населення.

Наразі накопичення бета-амілоїдного білка можна перевірити за допомогою позитронно-емісійної томографії (ПЕТ) та дослідження спинномозкової рідини, однак обидва ці методи дорогі та болючі.

Натомість для нового способу діагностики потрібно лише 0,5 мл крові. З цього об'єму виділяють пов'язані з бета-амілоїдом речовини, які потім оцінюються шляхом застосування технології мас-спектрометрії.

На думку дослідників, цей метод також може бути використаний для з'ясування вірогідності захворювання людини на недугу Альцгеймера.

Свої висновки вчені підтвердили у ході досліджень, в яких взяли участь 232 людини віком 60-90 років, що мешкають в Японії та Австралії. Серед них були і здорові, і ті, хто страждає на хворобу Альцгеймера.

Діагнози, які були поставлені за допомогою нового методу, майже у 90% випадків співпали із результатами традиційного ПЕТ-сканування.

Найефективніші і найбезпечніші антидепресанти містяться у винограді

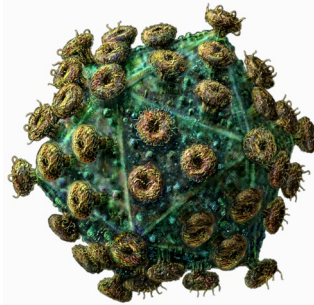
Так вважають вчені з медичної школи гори Синай, пише Лайф.

Дослідження показали, що виноград має сильну седативну дію і допомагає нейтралізувати багато з супутніх захворювань – запалення

периферичної імунної системи, зміни у лімфатичних вузлах та інших тканинах, які захищають організм від хвороб, а також зниження мозкової активності.

Вчені вважають, що на основі органічних сполук винограду можна виготовити ДНК-вакцину, підбирати яку можна буде виходячи з особливостей організму людини.

Нові ліки від ВІЛ на місяць блокують вірус

Тепер носії ВІЛ зможуть повноцінно жити. Всього одна доза нових ліків пригнічує розмноження вірусу на місяць і перешкоджає зараженню протягом двох тижнів.

Препарат створили американські вірусологи з університету Небраски в Омасі, передають РІА Новості з посиланням на дослідження в журналі Nature Communications.

Ім вдалося модифікувати один з вже існуючих препаратів, долутеґравір, таким чином, що його молекули продовжували пригнічувати розмноження вірусу в організмі тварин протягом дуже тривалого часу.

Вчені вже почали попередні дослідження на мавпах, і поки вони показують, що їх препарат не заважає нормальної роботі імунної системи і не викликає інших побічних ефектів.

Прищі на обличчі можуть свідчити про психічну недугу

Поява вугрового висипу може бути свідченням сильної депресії, стверджують британські дерматологи.

Їх припущення підтвердилися після направлення пацієнтів до психіатрів для подальшого обстеження і лікування, пише Лайф.

На думку вчених, людям із проблемною шкірою бажано якомога раніше звертатися до дерматолога – це дозволить не тільки сформулювати програму догляду за шкірою, а й уникнути серйозних психічних розладів.

У ході дослідження вони з'ясували, що у пацієнтів із висипом протягом року після діагностики ймовірність "отримати" серйозну депресію на 63% вище, ніж у людей із здоровою шкірою.

Безсоння небезпечніше для жінок, ніж для чоловіків

Вчені-сомнологи з університету Упсали (Швеція) заявили про те, що депривація сну для жінок небезпечніша, ніж для чоловіків, але самі жінки не усвідомлюють цього. На думку дослідників, робота і діяльність, пов'язана з необхідністю не спати вночі, вкрай руйнівні позначається на жіночому організмі, передає Ukr. Media.

Шведські фахівці поставили експеримент на групі з 24 осіб, чоловіків і жінок. Після ночі повноцінного сну і після безсонної ночі учасники проходили тести, що вимірювали від них концентрації уваги і запам'ятовування (зокрема, було необхідно запам'ятовувати складні цифри). Підсумки цих дослідів, за словами вчених, здивували їх самих.

Зокрема, виявилось, що безсонна ніч практично не впливала на робочу пам'ять чоловіків: вони запам'ятовували цифри приблизно однаково, як виспавшись, так і ні. У жінок картина була зовсім іншою. Після безсонної ночі їхня увага та пам'ять були набагато слабкіше, ніж коли їм вдалося висипатися.

«Важливо, що самі жінки не помічали погіршення своїх розумових здібностей. Це означає, що, наприклад, при змінній 24-годинній роботі у жінок серйозно підвищується ризик помилок і нещасних випадків», - заявили автори дослідження.